

Seksuaalisuus eri Kulttuureissa

Helka Silventoinen
Pari- ja Seksuaaliterapeutti
Kulttuuritulkki
Työnohjaaja

Seksuaalisuus eri Kulttuureissa

Mitä sinulle tulee mieleen näistä sanoista?

Miksi tämä aihe on sinusta tärkeä?

Mitä hyötyä siitä on, kun ymmärrät tästä aiheesta enemmän?

Seksuaalisuus eri Kulttuureissa

Luennon tavoite, kulku ja teemat

Luennon tavoitteena on lisätä tietoa ja ymmärrystä kulttuurin vaikutuksesta ihmisen seksuaalisuuteen.

Määritellään kulttuuri, seksuaalisuus ja seksuaaliterveys kulttuurien näkökulmasta

Käsitellään kolme teemaa:

Kulttuurien vaikutus seksuaalisuuteen

1. Historian valossa
2. Uskontojen kautta
3. Muuttuvassa maailmassa

Kulttuurin määritelmiä

- Kulttuuri on *monimutkainen* kokonaisuus, joka sisältää tietouden, uskomuksen, taiteen, moraalin, lain, tottumukset sekä muut kyvyt ja tavat, jotka ihminen saavuttaa *yhteisön jäsenenä*. (Tylor 1871)
- Kulttuuri sisältää **ohjenuoria**, jotka yksilöt perivät tietyn *yhteisön jäsenenä*, jotka kertovat heille, miten katsoa maailmaa, miten kokea se emotionaalisesti ja miten käyttäytyä suhteessa toisiin ihmisiin.

Kulttuurisella taustalla on tärkeä merkitys ihmisten elämään, kuten uskomuksiin, käyttäytymiseen, ymmärrykseen, tunteisiin, kieleen, uskuntoon, rituaaleihin, perherakenteisiin, ruokavalioon, pukeutumiseen, vartalonkuvaan, (seksuaalisuuteen), aikakäsitykseen sekä sairauden ja kivun käsitykseen. (Helman 2007)

Kulttuuri – mitä se on?

- Uskonto
- Arvot
- Seksuaalisuus
- Ideologia
- Läheisyys
- Poliittinen suuntautuneisuus
- Koulutus
- Ammatti ja työkokemus
- Harrastukset
- Työmoraali
- Aikakäsitys
- Yhteisöllisyys vs Yksilöllisyys
- Kieli

Arvot

- Rehellisyys
- Auttaminen
- Rakkauden teot
- Täsmällisyys
- Ihminen tärkein

Tavat

- Ruokailu
- Vaatetus
- Vierailu
- Lähimmäisyys

Traditiot

- Juhlat
- Perheen yhteys
- Uskonnolliset menot
- Pariutuminen

Uskomukset

- Pöytätavat
- Siisteys - hygienia
- Kohteliaisuus
- Seksuaalisuus

Kieli – Kommunikaatio

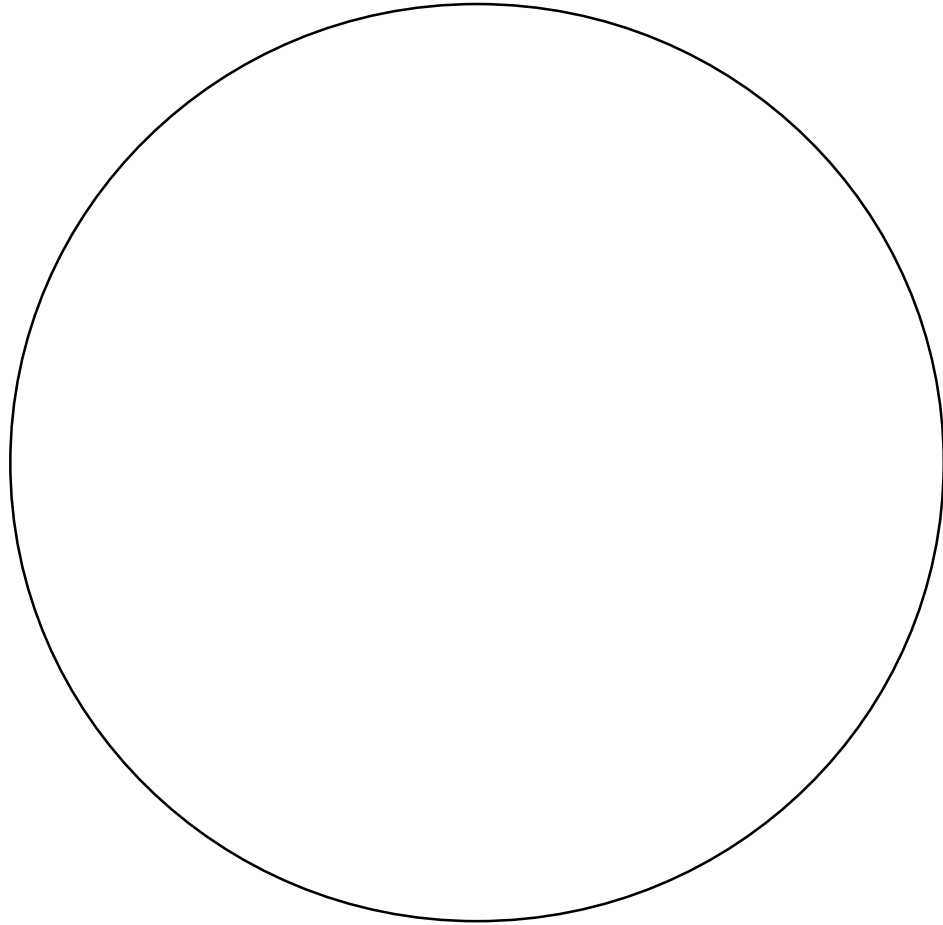
- Riitelytavat
- Rohkaisu
- Tunteista puhuminen

Yhteisön jäsen vai yksilö

- Seksuaalisuus ja seksi

Helkan väittäminen:

Ellei henkilöllä ole selvää käsitystä kulttuuri-identiteetistään, ellei hän hyväksy taustaansa ja juuriaan, ellei hän koe lojaaliutta ja kunnioitusta omaa kulttuuriaan kohtaan, hänen on lähes mahdotonta hyväksyä ja kunnioittaa toisen, erilaisesta taustasta tulevan, kulttuuri-identiteettiä.

Mikä on sinun kulttuuritaustasi?

Mitkä asiat siihen ovat
vaikuttaneet merkittävimmin?

Onko kulttuuri-identiteettisi
turvallinen, tuttu ja kannustava,
ajatellen esimerkiksi kuka olen,
mistä tulen?

Seksuaalisuus

Seksuaalisuus on olennainen osa ihmisyyttä koko hänen elämänsä ajan. Siihen kuuluvat seksuaalinen kehitys, biologinen sukupuoli, seksuaalinen suuntautuminen, sosiaalinen sukupuoli-identiteetti ja sen mukainen rooli, sekä suvun jatkaminen.

Seksuaalisuus

Seksuaalisuus voidaan kokea ja ilmaista monin eri tavoin: asenteissa, arvoissa, uskomuksissa ja suhteessa itseen ja toisiin.

Seksuaalisuus on ihmisen synnynnäinen kyky ja valmius reagoida psyykkisesti ja fyysisesti aistimuksiin ja virikkeisiin kokemalla mielihyvää ja valmius pyrkiä näihin kokemuksiin.

Seksuaalisuus

Maailman terveysjärjestön (WHO) määritelmä:

”Seksuaalisia kokemuksia ja seksuaalisuuden ilmenemismuotoja ovat ajatukset, fantasia, halut, uskomukset, asenteet, käyttäytyminen, seksuaalisuuden harjoittaminen, roolit ja suhteet. Vaikka seksuaalisuus voi pitää sisällään kaikki nämä ulottuvuudet, ihminen ei aina koe tai ilmennä niitä kaikkia.

(Monet tekijät vaikuttavat seksuaalisuuteen vuorovaikutuksessa)

Seksuaalisuus

Tekijät, jotka vaikuttavat seksuaalisuuteen vuorovaikutuksessa (WHO)

- Biologiset
- Psykologiset
- Sosiaaliset
- Taloudelliset
- Poliittiset
- Eettiset
- Lailliset
- Historialliset
- Uskonnolliset
- Henkiset

Oma seksuaalisuuteni suhteessa kasvukulttuuriini

- Mieti minkälainen kasvualusta sinun seksuaalisuudellesi oli, lapsuudesta aikuiseksi.
- Mitkä ulkopuolelta tulleet asiat vaikuttavat sinun käsitykseesi seksuaalisuudestasi tänään?
- Miltä tuntuu ajatella omaa seksuaalisuuttaan?

Seksuaaliterveys

- Suomessa seksuaaliterveydestä, osana kokonaisterveyttä, on alettu puhua vasta 1990-luvulla. WHO:n määritelmän mukaan seksuaaliterveys on fyysisen, emotionaalisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tila suhteessa seksuaalisuuteen, ei pelkästään sairauden tai vajaatoiminnan poissaoloa. Seksuaalikäyttäytyminen liittyy terveyteen, ja hyvä seksuaaliterveys edistää ihmisen muuta terveyttä.

Seksuaaliterveys

- Hyvä seksuaaliterveys edellyttää positiivista ja kunnioittavaa asennetta seksuaalisuuteen ja sisältää halutessaan mahdollisuuden nautinnollisiin ja turvallisiin seksuaalisiin kokemuksiin vapaana pakottamisesta, riistosta ja väkivallasta. Jotta hyvä seksuaaliterveys voidaan saavuttaa ja ylläpitää, kaikkien ihmisten seksuaalioikeuksia tulee kunnioittaa ja suojata (WHO:n määritelmän pohjalta).

Seksuaaliterveys

- Seksuaaliterveyteen kuuluu mahdollisuus nauttia seksuaalisuudesta naisena ja miehenä ilman pelkoa, painostusta tai syrjintää. Seksuaaliset kokemukset parantavat ihmissuhteita ja elämänlaatua. Samalla kohentuvat myös oman seksuaalisen identiteetin ilmaisemistaidot. Seksuaaliterveyden yhtenä tehtävänä onkin kohentaa ihmisten seksuaalista hyvinvointia.

Historia ja seksuaalisuus kulttuureissa

Jo esihistoriassa, seksuaalisuus yhdistää ihmistä, joka ruumiinsa välityksellä on osa luontoa.

Ihminen on fysiologisista ja anatomisista tosiasioista koostuva rakenteellinen ja toiminnallinen järjestelmä. Seksin tarkoitus on ollut ensisijaisesti lisääntyä.

Esihistoriassa parittelu on ollut enemmän osa biologista käyttäytymistä, kuin ihmissuhde käyttäytymistä.

(TYT Avoin Yliopisto, Johdatus kulttuuriin ja sosiaali antropologiaan)

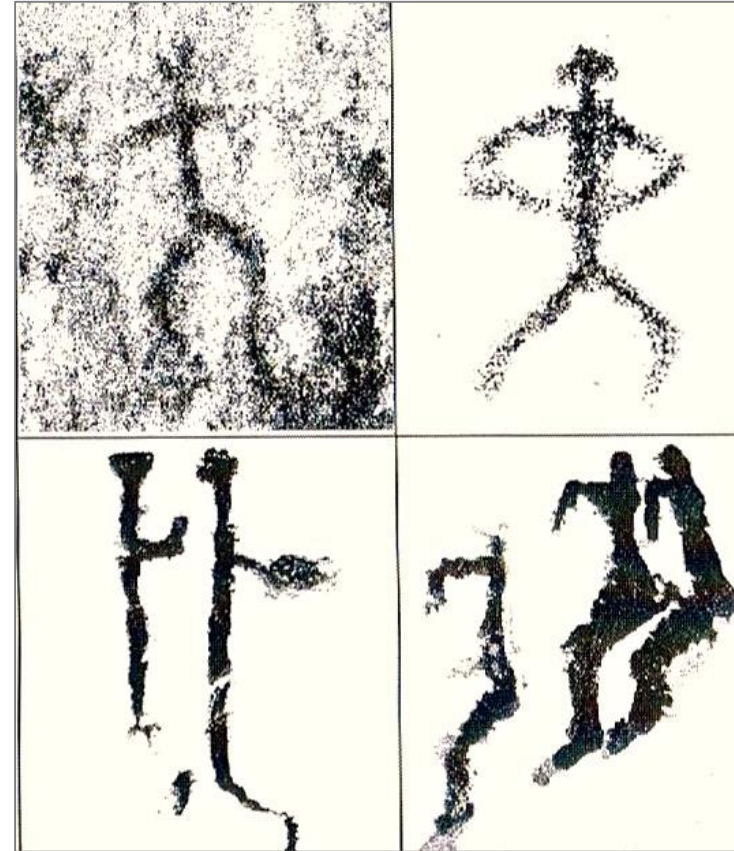
”Läntinen parisuhde malli seksuaalisuudelle ei ole koko maailman malli. Lännen yksiavioisuudelle ei ole tieteellisiä perusteita. Se on pikemminkin myytti, jolla koetamme selittää luonnottoman järjestelmämme luonnollisuutta”

(Christopher Ryan , psykologi ja Cacilda Jethá, psykiari : Sex at Dawn)

Historia ja seksuaalisuus kulttuureissa

Taide on kautta historian ilmentänyt
eri kulttuurien seksuaalisuutta

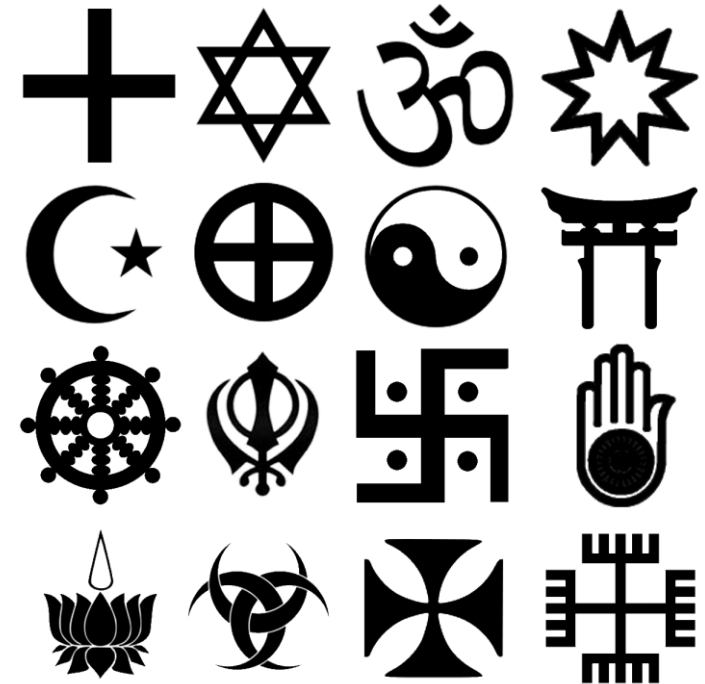
Uskonnot ja seksuaalisuus

- Kaikille maailman uskonnoille on kautta historian ollut ominaista pyrkimys ohjata ja säädellä ihmisten käyttäytymistä, perimmäisenä tarkoituksenaan suojella yksilöitä ja yhteisöjä sääntöjen puuttumisen seurauksilta.
- Valtauskonnoista kaikki antavat jäsenilleen ohjeita ja sääntöjä myös seksuaalisuuden ja sukupuoliisuuden toteuttamiseen.

Uskonnot ja seksuaalisuus

- Toora
- Raamattu
- Koran
- Konfutse
- Sanskrit
- Kama Sutra
- ym

Kirjoitettu säännöstö

Uskonnot ja seksuaalisuus

Juutalaisuus: Ortodoksi juutalaisuudessa nainen on miehen rinnalla tasa-arvoinen mutta olemukseltaan erilainen. Modernin juutalaisuuden muutoksissa sukupuoli ja seksuaalisuudella on ollut hyvin keskeinen asema. Koska avioliitto ja lisääntyminen kuuluvat jokaisen miehen velvollisuuksiin (1. Moos. 1:22, 1:28), seksiä pidetään yhtenä elämän tärkeistä perustarpeista ja sopusuhtaisen avioliiton kulmakivenä.

Miehen ja naisen välinen tasa-arvo tai sen puute on yksi keskeisistä eroista ortodoksi- ja reformijuutalaisuuden välillä. Reformijuutalaisuus vihkii naisrabbeja.

Uskonnot ja seksuaalisuus

Katolisuus: Katolisen etiikan pohjana on niin kutsuttu luonnollinen moraalilaki, jota vain kirkon opetusvirka tulkitsee oikein. Siksi niin usein puhutaan ”totuudesta” ja ”oikeasta” tavasta tehdä jotakin: kyse todellakin on ikuisista muuttumattomista totuuksista, joita maallistunut yhteiskunta on alkanut kyseenalaistaa, mutta jotka kirkon johdon on entistä päättäväisemmin toistettava ja selitettävä.

Uskonnot ja seksuaalisuus

Katolisuus: Modernit ehkäisymenetelmät ovat kiellettyjä, myös kondoomin käyttö, edes sukupuolitautilien estämiseksi. Tämä sääntö perustuu logiikalle, jonka mukaan sukupuoliyhteyden on aina oltava avointa elämän jatkumiselle. Tärkein ja tehokkain tapa välttää sukupuolitaudeilta on pidättyvyys avioliiton ulkopuolella ja uskollisuus avioliitossa.

Uskonnot ja seksuaalisuus

- **Katolisuus:** Katolisen kirkon ihmiskäsityksen mukaan ihmiselämä on pyhä. Siksi kirkko suhtautuu kielteisesti aborttiin. Ihmisellä ei ole oikeutta puuttua elämän (ja kuoleman) luonnolliseen kulkuun, vaan valta päättää niistä kuuluu yksin Jumalalle.
- Lähtökohtana on ihmisen luovuttamaton oikeus elämään hedelmöityksestä aina luonnolliseen kuolemaan asti: Ihmisolentoa on kunnioitettava ja käsiteltävä persoonana sikiämishetkestä asti. Niinpä sille on tuosta silmänräpäyksestä lähtien tunnustettava myös ihmisoikeudet, joista tärkein on viattoman ihmisolennon loukkaamaton oikeus elämään.
- Abortti on rikos, joita mikään lainsäädäntö ei voi julistaa oikeudenmukaisiksi tai oikeuksiksi, eivätkä sellaiset lait velvoita omaatuntoa, vaan pikemminkin niitä on vastustettava omantunnon syistä.
- Niinpä oikeus elämään on absoluuttista ja hedelmöittyneellä munasolulla on ihmisoikeudet.

Uskonnot ja seksuaalisuus

Islam: Islamilaisessa maailmassa käsityksiin seksuaali- ja lisääntymisterveydestä vaikuttavat islamin kirjalliset lähteet, maiden perhelait, paikalliset käytännöt, perinnäistavat, sukupuoli ja yhteiskunnallinen asema. Lisäksi kasvanut maahanmuutto Eurooppaan ja muihin länsimaihin on luonut jälleen uudenlaisen paikallisen ja globaalin kontekstin, jossa uskontoa tulkitaan.

Islamissa uskotaan, ettei jumalan palveleminen toteudu, jos elämä jaetaan hengelliseen ja materiaaliseen osa-alueeseen, siksi jumalan palveleminen tulee ulottaa myös kaikkeen maanpäälliseen toimintaan.

Uskonnot ja seksuaalisuus

Islam: Muslimimies voi avioitua myös juutalaisen tai kristityn naisen kanssa eikä hänen tarvitse kääntyä islamin uskoon. Lapsen uskontokunta kuitenkin määräytyy isän uskonnon perusteella eikä eimuslimi nainen voi erotilanteessa saada lasten huoltajuutta.

Musliminainen puolestaan voi avioitua ainoastaan muslimimiehen kanssa.

Islamilainen avioliitto, nikah, on kahden NEITSYEN ja kahden SUVUNvälinen sopimus, joka tuo miehelle ja naiselle tiettyjä oikeuksia ja velvollisuuksia. Mm. Vaimon velvollisuus on totella miestään, mikäli hänen vaatimuksensa ovat uskonnon ja lain mukaisia.

Uskonnot ja seksuaalisuus

Islam: Seksuaalisuutta pidetään islamissa hyvin positiivisena asiana, joka edistää henkistä ja fyysistä hyvinvointia.

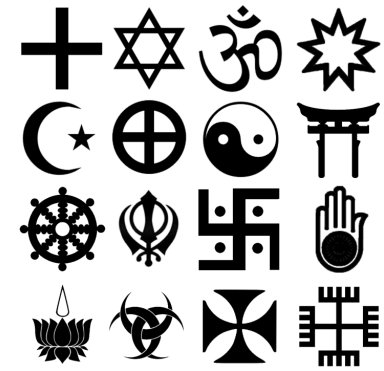
Kaikki seksuaalisuuden ilmaisut tulisi kuitenkin rajoittaa heteroseksuaaliseen avioliittoon. Myös esiaviollinen seksi ja avioliiton ulkopuoliset suhteet ovat kiellettyjä.

Naimisissa olevien naisten kohdalla itsetyydytys on tabu, sillä aviomiehen pitäisi periaatteessa pystyä huolehtimaan vaimonsa seksuaalisista tarpeista.

Vaikka avioliiton tarkoitus on mahdollistaa lasten saaminen, ehkäisyyn kuitenkin suhtaudutaan melko sallivasti. Abortti on tietyin ehdoin sallittu islamilaisissa maissa.

Uskonnot ja seksuaalisuus Kulttureissa

Hindulaisuus

Abortti tuomittavaa + seksuttaa naisen

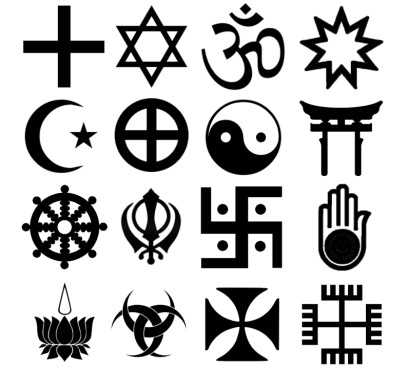
HÄVELIÄISYYS

Tabuja

Äidiksi tuleminen välttämättömyys, muuten ei ole kokonainen persoona!

Uskonnot ja seksuaalisuus muutoksessa

Vanha ja uusi sekaisin - Japani

Paljon miehiä, jotka kykenevät kiihottumaan vain yhdellä tavalla: katsomalla tietokonepelin naispuolisia robotteja.

Hōnen Matsuri

Sekkusu shinai shokogun, "selibaattisyndrooma".

Nuoret ovat kertakaikkiaan menettäneet mielenkiintonsa niin perhe-elämään, seksiin - kuin toisiinsakin.

Seksuaalisuus muuttuvassa maailmassa

NELIAPILA

SATEENKAARI

Miten seksuaalinen kulttuuri on muuttunut?

Seksuaalisuus muuttuvassa maailmassa

Homofobia

Heteroseksuaali

Agalmatofilia

Kolmi- tai neliapilaperhe

Biseksuaalisuus

Hetero-olettamus

Lesbo

Homo

Ulos tulo

Sukupuolivähemmistöt

Intersukupuolisuus

Sateenkaariperhe

Homoseksuaali

Aseksuaalisuus

Transsukupuolinen

Seksuaalivähemmistöt

Makrofilia

Nekrofilia

Autoseksuaalisuus

Panoseksuaalisuus

Sukupuoliero

SINÄ muuttuvassa
maailmassa

Mikrofilia

Transgender

Koprofilia

Objektiseksuaali

Miten pärjää?

Transvestiitti

Kohdeseksuaali

Dendrofilia

Mitä tarvitset?

Bi-curious

Hönen Matsuri

Transsuuntautuneisuus

Gerontofilia

Pedofilia

Zoofilia

Efebofilia

Kiitos!

helka@silventoinen.fi

p. 040 9611897